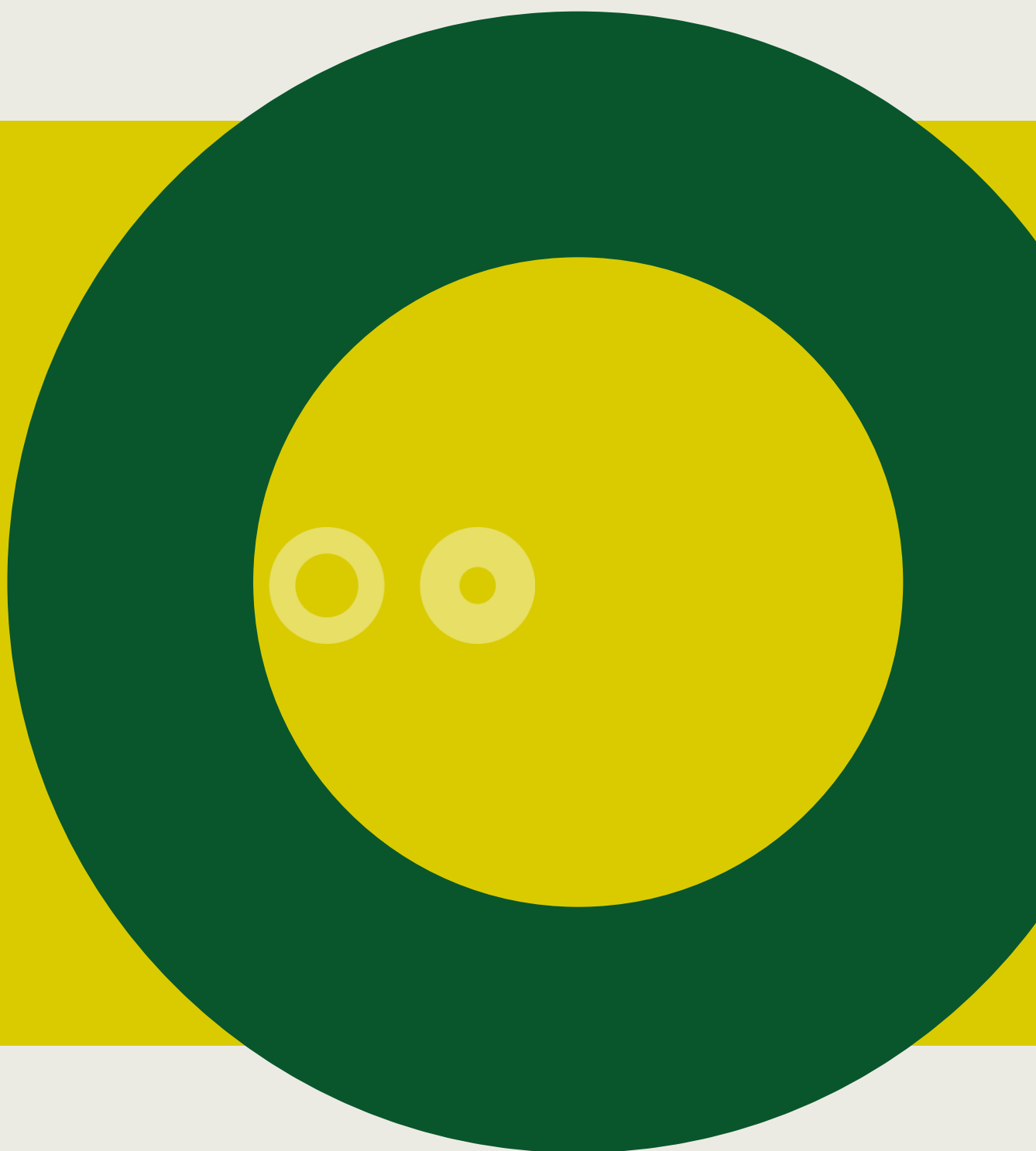

Prognose for kvægbrugets økonomiske resultater 2010-2012

Marts 2011

Indhold

SAMMENDRAG.....	3
SÆRLIGE FORUDSÆTNINGER.....	4
RESULTATOPGØRELSE	4
BEDSTE TREDJEDEL	6
INVESTERINGER, GÆLD, FINANSIERING OG AKTIVER	8
FØLSOMHEDSBETRAGTNINGER	8
BILAG 1: PRISFORVENTNINGER OG FORUDSÆTNINGER.....	9

Det Europæiske Fællesskab ved Den Europæiske
Fond for Udvikling af Landdistrikter og Ministeriet
for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri har deltaget
i finansieringen af projektet.

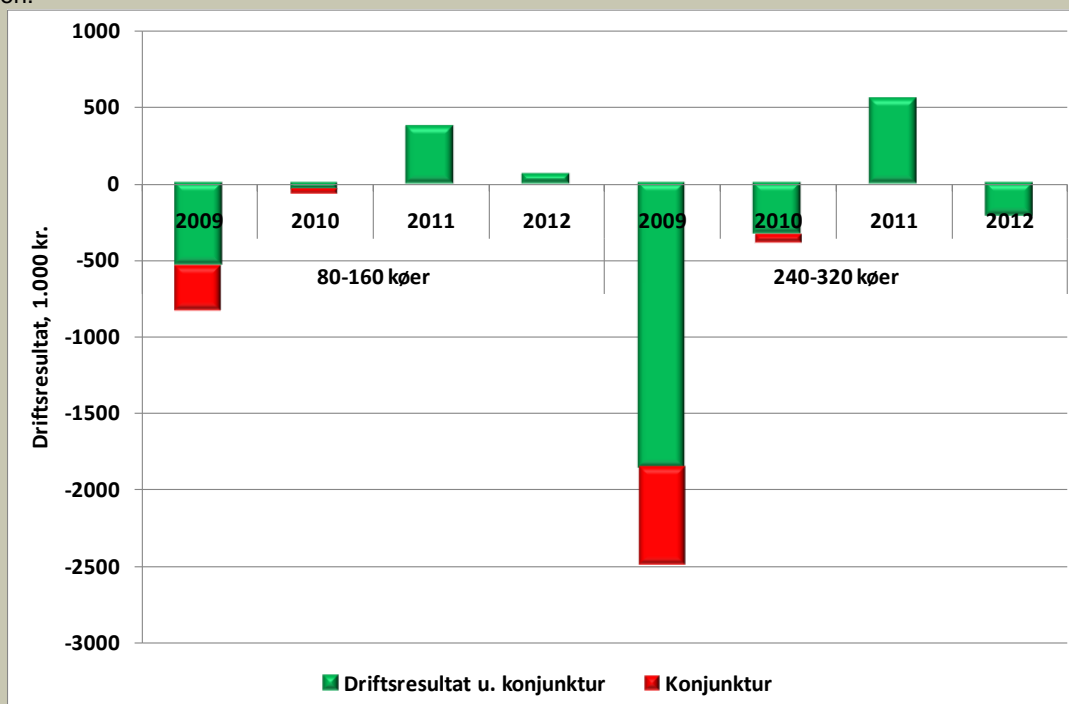
SAMMENDRAG

Ovenpå et ekstremt dårligt år i 2009 er forventningerne til 2010 og ikke mindst 2011 markant bedre. Udsigterne for 2012 er forbundet med stor usikkerhed på nuværende tidspunkt og skal tolkes derefter. Udviklingen i renteniveau og mælkepris er i den sammenhæng helt afgørende for bedriftenes resultat.

De første regnskabstal er på vej ind, og de bekræfter, at 2010 blev et væsentlig bedre år end 2009. En markant højere mælkepris og et markant lavere renteniveau er sammen med lidt højere oksekødspriser og lidt lavere foderpriser medvirkende til, at bedrifterne med 80-160 køer forventes at forbedre driftsresultatet uden konjunktur i 2010 med 496.000 kr. i forhold til året før. De store bedrifter forventes at få en fremgang på hele 1,4 mio. kr. Realiserede tab på finansielle forretninger på nogle bedrifter (35-40 %) slår imidlertid skår i glæden over fremgangen. Tabene udgør i gennemsnit 170.000 kr. (80-160 køer) henholdsvis 333.000 kr. (240-320 køer). Det betyder, at driftsresultatet i 2010 forventes at blive -66.000 kr. på de mindre bedrifter (80-160 køer) og -391.000 kr. på de store bedrifter (240-320 køer). Da det ikke er alle af bedrifter, som har realiseret tab på finansielle forretninger, vil nogle bedrifter i den mindre gruppe få resultater, som er 170.000 kr. bedre, mens nogle i den store gruppe vil få resultater, som er 333.000 kr. bedre.

Udsigterne for 2011 tegner gode ikke mindst som følge af forventninger om en markant stigning i mælkeprisen i forhold til 2010. Foderpriser og renteniveau ventes imidlertid også at stige. Samlet set ventes dog driftsresultatet at blive på 371.000 kr. for de mindre bedrifter (80-160 køer) og 578.000 kr. på de store bedrifter (240-320 køer). Efter to år med negativt resultat eller et resultat tæt på nul ventes bedrifterne således at få en positiv indtjening i 2011.

Udsigterne for 2012 er behæftet med stor usikkerhed og skal tolkes derefter. Forventningerne for 2012 bygger på en stigning i renteniveauet samt en mælkepris på 2,53 kr. pr. kg standardmælk. Disse forudsætningsresultater resulterer i en indtjening tæt på nul på de mindre bedrifter (80-160 køer) og -213.000 kr. på de store bedrifter (240-320 køer). Dette illustrerer følsomheden i bedriftenes indtjening overfor udviklingen i mælkepris og især renten.

Figur 1. Driftsresultat for mindre bedrifter (80-160 køer) og store bedrifter (240-320 køer) i 2009 samt forventninger til 2010, 2011 og 2012.

KONTAKTPERSON:

Navn Chefkonsulent Susanne Clausen
 T +45 87 40 53 07
 M +45 30 92 17 15
 E suc@vfl.dk

Konsulent Jannik Toft Andersen
 + 45 87 40 53 05
jta@vfl.dk

SÆRLIGE FORUDSÆTNINGER

Prognosen for 2010, 2011 og 2012 bygger på en fremskrivning af de økonomiske resultat fra 2009, dog er denne fremskrivning blevet foretaget under hensyntagen til, hvad udviklingen i de foreløbige regnskaber viser.

I 2011 resultaterne indgår udbetalingen på 7,5 øre pr. kg standardmælk fra Arlas strategifond. Udbetalingen er beregnet ud fra 2010 produktionen

Tabel 1 viser, hvor stor andel udbetalingen fra Arlas strategifond udgør af 2011 resultatet:

Tabel 1: Udbetalingen fra strategifonds påvirkning af 2011 resultatet i 1000 kr.

	80-160 køer	240-320 køer
Gennemsnit	+84	+191
Bedste tredjedel	+81	+193

Udbetalingen fra strategifonden indgår i bruttoudbyttet som en del af øvrige landbrugsindtægter.

RESULTATOPGØRELSE

Tabel 2 viser det opnåede driftsresultat i 2009 på kvægbedrifter omkring gennemsnitsstørrelsen (80-160 køer) samt forventningen til driftsresultatet på disse bedrifter i 2010, 2011 og 2012.

Tabel 2: Resultatopgørelse for bedrifter med 80-160 køer

	2009	2010*	2011*	2012*
Produktion:				
Årskøer, stk.	122	124	129	133
Mælkeydelse pr. årsko, kg EKM	8.898	9.032	9.190	9.374
Hektar	119	121	124	126
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	2.436	3.132	3.740	3.659
Stykomkostninger	-1.322	-1.288	-1.522	-1.574
Dækningsbidrag	1.114	1.844	2.218	2.086
Kontante kapacitetsomk. i alt	-1.047	-1.106	-1.159	-1.282
Afskrivninger	-427	-418	-408	-401
Resultat af primær drift	-379	321	650	478
Afkoblet støtte	421	421	421	421
Finansieringsomkostninger i alt¹	-871	-808	-700	-839
<i>Heraf realiserede gevinst/tab på fin. forretninger</i>	3	-170		

¹ Der er ikke taget hensyn til evt. realiserede tab/gevinster på finansielle forretninger i 2011 og 2012

Driftsresultat	-829	-66	371	60
Heraf konjunktur	-299	-32	0	0

Bedrifterne med 80-160 køer ventes at opnå en væsentlig forbedring i driftsresultatet i 2010 i forhold til 2009 ikke mindst som følge af en markant stigning i mælkeprisen på 27 øre pr. kg standardmælk samt et væsentligt lavere renteniveau i 2010 i forhold til 2009. Derudover er lidt lavere foderpriser og lidt bedre oksekødspriser også med til at forbedre driftsresultatet. Til trods for et væsentligt lavere renteniveau i 2010 i forhold til 2009 ventes finansieringsomkostningerne kun at blive 48.000 kr. lavere i 2010 sammenlignet med 2009. Det skyldes, at nogle bedrifter i denne gruppe (ca. 35 %) har realiseret store tab på finansielle forretninger i 2010. Tabet forventes at udgøre 170.000 kr., når det fordeles på alle bedrifterne i gruppen. Da mange bedrifter i gruppen ikke har realiseret tab på finansielle forretninger, vil deres resultat være 170.000 kr. bedre i 2010 end vist i tabel 2. Modsat vil bedrifter, som har realiseret et tab, få et markant dårligere resultat end vist i tabellen. Bedrifterne med 80-160 årskøer med over 50.000 kr. i realiseret tab på finansielle forretninger har ifølge de foreløbige regnskaber et tab på i gennemsnit knap en halv million kroner.

Bedrifterne har udsigt til yderligere forbedringer i driftsresultatet i 2011, som følge af forventning om en yderligere stigning i mælkeprisen på 30 øre pr. kg standardmælk svarende til en mælkepris på 2,67 kr. pr. kg standardmælk i 2011. Derudover ventes mindre stigninger i oksekødsprisen. Stigningen i bruttoudbyttet som følge af den højere mælkepris og oksekødspris bliver i nogen grad imødegået af stigende omkostninger både til korn, kraftfoder, udsæd, gødning, energi samt et stigende renteniveau. Sidstnævnte indebærer, at forrentningen af gælden forventes at stige med 0,4 procentpoint fra i forhold til 2010. Prognosen for 2011 inkluderer ikke eventuelle realiserede tab/gevinster på finansielle forretninger. Derfor falder finansieringsomkostningerne fra 2010 til 2011 til trods for forventning om et stigende renteniveau. Det skal dog understreges, at prognosen ikke inkluderer eventuelle tab på finansielle forretninger. Dette kan derfor udgøre en ikke uvæsentlig fejlkilde i prognoseskønnet.

Forventninger til indtjeningen i 2012 er generelt forbundet med stor usikkerhed på nuværende tidspunkt. Prognosen for 2012 er baseret på et gradvis fald i mælkepris i første halvdel af året, så mælkeprisen kommer ned på 2,50 kr. pr. kg standardmælk ved udgangen af året samt forventninger om mindre fald i foderpriserne i andet halvår i 2012. Derudover ventes den gennemsnitlige forrentning af gælden at stige med omkring et trekvartprocentpoint fra 2011 til 2012, hvilket medfører en stigning i finansieringsomkostningerne på 140.000 kr.. Med udgangspunkt i disse forudsætninger bliver indtjeningen i 2012 et lille plus på 60.000 kr.. Kritiske forudsætninger for dette resultat er selvsagt udviklingen i mælkepris og renteniveau.

Tabel 3 viser udviklingen i driftsresultatet for de store bedrifter (240-320 køer).

Tabel 3: Resultatopgørelse for bedrifter med 240-320 køer

	2009	2010*	2011*	2012*
Produktion:				
Årskøer	274	282	291	299
Mælkeydelse pr. årsko, kg EKM	8.914	9.048	9.207	9.391
Hektar	222	226	231	236
1.000 kr.				
Bruttoudbytte	5.271	7.012	8.364	8.183
Stykomkostninger	-2.856	-2.796	-3.300	-3.413

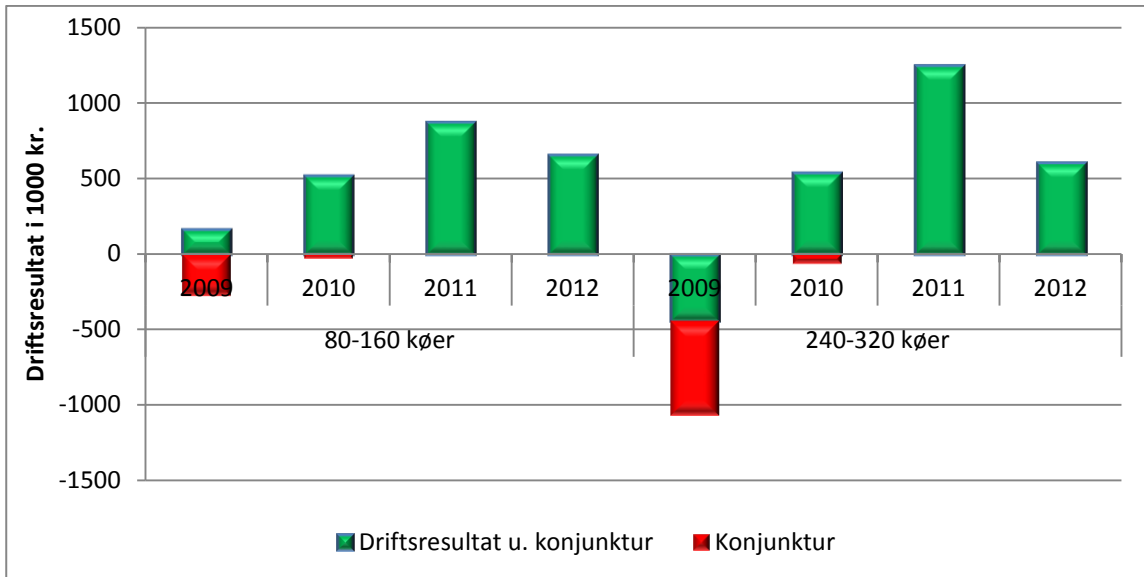
Dækningsbidrag	2.415	4.216	5.064	4.770
Kontante kapacitetsomk. i alt	-2.437	-2.510	-2.639	-2.751
Afskrivninger	-1.035	-942	-909	-882
Resultat af primær drift	-1.058	763	1.516	1.068
Afkoblet støtte	753	752	752	752
Finansieringsudgifter i alt	-2.178	-1.905	-1.719	-2.102
<i>Heraf realiserede gevinst tab på fin. forretninger</i>	<i>17</i>	<i>-333</i>		
Resultat efter finansiering	-2.484	-391	548	-213
Heraf konjunktur	-643	-62	0	0

De store bedrífers driftsresultat forventes ligeledes at blive væsentligt forbedret i 2010 i forhold til 2009. Driftsresultatet forventes således at blive på -391.000 kr. mod -2.484.000 kr. året før. Ses der bort fra konjunkturer svarer det til en fremgang på godt 1,5 mio. kr.. Driftsresultat forbliver dog som gennemsnit negativ i denne gruppe også i 2010. Fremgangen i resultatet fra 2009 til 2010 skyldes, ligesom på de mindre bedrífte, en markant stigning i mælkeprisen, kombineret med lidt lavere foderpriser og et betydeligt lavere renteniveau. Ligesom i gruppen af de mindre bedrífte, har nogle af bedrífte også i denne gruppe (40 %) realiseret tab på finansielle forretninger. Tabet udgør i gennemsnit 333.000 kr.. På 60 % af bedrífte i denne gruppe vil driftsresultatet således være 333.000 kr. bedre end vist i tabel 2, mens det på de 40 % af bedrífte vil være dårligere end vist i tabel 3. Ud fra de foreløbige regnskaber, så har de 40 % af bedrífte, der har et tab på de finansielle poster et gennemsnitlige tab på 816.000 kr.

I 2011 forventes de store bedrífte at få en positiv indtjening på 548.000 kr.. Den helt overvejende forklaring på denne fremgang er forventningen om en stigning i mælkeprisen på 30 øre pr. kg standardmælk i forhold til 2010.

BEDSTE TREDJEDEL

Regnskaberne viser år efter år, at der er en meget stor forskel i bedrífteernes opnåede indtjening. De gennemsnitlige resultater dækker derfor over en meget stor variation. En variation, som stiger med stigende bedrífte størrelse. Med henblik på at illustrere variationen i bedrífteernes indtjening og betydningen af denne i forhold til de fremadrettede forventninger, er indtjeningen for den bedste tredjedel af bedrífte fremskrevet. Resultatet er vist i figur 2.

Figur 2. Prognose for indtjeningen på den bedste tredjedel af bedrifterne.

Den bedste tredjedel af bedrifterne i gruppen med 80-160 køer formåede at opnå en positiv indtjening i 2009, når der ses bort fra negative konjunkturændringer på grovfoder og besætning i dette år². Det formåede den bedste tredjedel af bedrifterne i gruppen med 240-320 køer ikke³. Selv gennemsnittet af den bedste tredjedel af bedrifterne i denne gruppe fik en negativ indtjening i 2009. Begge grupper har imidlertid udsigt til pæne indtjeningsniveauer i 2010 og ikke mindst i 2011. I 2012 vil de store producenter opleve en større indtjeningsnedgang end de mindre, da disse vil være mere følsomme over for det forventede fald i mælkepris og stigende renteniveau.

Figur 2 viser således, at der er både store og små bedrifter med en robust og sund økonomi. Det er denne gruppe af bedrifter, som har muligheden for at agere i den nuværende finansielle situation, hvor flertallet af bedrifterne er mere eller mindre fastlåste. Figur 2 viser sammenholdt med figur 1, at der er meget store forbedringer at hente på mange bedrifter.

Ligesom for gennemsnittet har der i 2010 også været realiseret tab på finansielle forretninger hos den bedste tredjedel. De realiserede tab er ved denne gruppe ikke nær så store som ved gennemsnittet. For den bedste tredjedel forventes således et gennemsnitligt tab på 60.000 kr. for bedrifterne med 80-160 årskøer og 80.000 kr. for bedrifterne med 240-320 årskøer. Dette er med til at øge forskellen i indtjeningen i 2010 fra bedste tredjedel og gennemsnittet.

² Eksklusiv konjunktur lå indtjeningen på 167.000 kr., og inklusiv negativ konjunktur var indtjeningen - 108.000 kr.

³ Eksklusiv konjunktur lå indtjeningen på - 440.000 og inklusiv negativ konjunktur var indtjeningen - 1.069.000 kr.

INVESTERINGER, GÆLD, FINANSIERING OG AKTIVER

Investeringerne er holdt på et absolut minimum fra 2010 til 2012, hvorfor afskrivningerne ventes at falde svagt for begge bedriftsstørrelser, ligesom gælden antages at være stort set uændret i perioden fra 2010 og frem efter.

Tabel 4 og 5 viser gælden på de to bedriftsstørrelser i 2011 for henholdsvis gennemsnittet og den bedste tredjedel.

Tabel 4: Gældsforholdene på gennemsnits bedrifterne i 2010 og fremefter

	80-160 køer	240-320 køer
Gæld i alt, 1.000 kr.	17.916	45.935
Gæld pr. ko, kr.	138.421	158.024

Tabel 5: Gældsforholdene på bedste tredjedel i 2010 og fremefter

	80-160 køer	240-320 køer
Gæld i alt, 1.000 kr.	12.861	36.777
Gæld pr. ko, kr.	120.785	130.314

FØLSOMHEDSBETRAGTNINGER

Kvægbedrifternes indtjening er følsom overfor ændringer i mælkeprisen og ændringer i renteniveauet. Det sidste som følge af en meget stor gæld, hvoraf hovedparten er variabel forrentet. Indtjeningen er derudover også følsom overfor ændringer i foderpriserne. Da 50-60 % af foderet er hjemmeavlet grovfoder, er kvægbedrifterne dog mindre følsomme overfor ændringer i foderpriserne end andre driftsgrene.

Tabel 6 viser betydningen af ændringer i forudsætninger omkring: Mælkepris, foderpris og renteniveau for bedrifternes indtjening.

Tabel 6: Følsomhed for bedrifternes indtjening i 2011

	80 – 160 køer	240 – 320 køer
Rentestigning på 1 procentpoint	-172	-444
Mælkeafregning ændres 10 øre/kg	+/- 119	+/- 268
Foderpriser ændres med 10 procent	+/- 92	+/- 205

En ændring i renteniveauet på 1 procentpoint reducerer de store bedrifters indtjening med 444.000 kr. For at opveje dette skal mælkeprisen stige med godt 16,5 øre pr. kg standardmælk, eller også skal bedrifterne reducere omkostningsniveauet med et tilsvarende beløb pr. kg standardmælk. De mindre bedrifter er lige knap så hårdt belastet af gæld, hvorfor mælkeprisen på disse bedrifter "kun" skal stige med 14,4 øre pr. kg standardmælk for at kompensere for en rentestigning på 1 procentpoint

BILAG 1: PRISFORVENTNINGER OG FORUDSÆTNINGER

TABEL 9: PRISFORVENTNINGER

	2009	2010*	2011*	2012*
<i>Mælkeproduktion</i>				
Mælkepris (kr./kg standard mælk)**	2,10	2,37	2,67	2,53
Mælkeydelse pr. ko (stigning i pct. pa.)	1,00	1,50	1,75	2,00
<i>Planteproduktion</i>				
Foderhvede (kr./hkg.)	91	98	145	134
Foderbyg (kr./hkg.)	91	94	142	129
<i>Foder mv.</i>				
Soyaskrå (kr./hkg.)	235	230	259	260
Foderhvede (kr./hkg.)	98	105	156	146
Rapsskrå (kr./hkg.)	141	169	190	190
Gødning (kr./hkg.)	172	161	192	192
Brændstoffer (indeks)	148	187	209	200

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer.

** Standard mælk: Mælk med 4,2 % fedt og 3,4 % protein.

Salgspriser

Mælkeprisen forventes at stige markant i forhold til 2010 som følge af forventninger om stigende efterspørgsel ikke mindst efter sødmælkspulver i Kina. Samtidig er produktionen på den sydlige halvkugle ikke steget nær så meget som forventet. De to ting til sammen er medvirkende til den gunstige markedsudvikling, der er set på det seneste, og som forventes at vare ved et langt stykke ind i 2011.

Skønnet for 2012 er forbundet med stor usikkerhed, dels som følge af usikkerhed omkring de internationale konjunkturer og dels som følge af usikkerhed omkring produktionsudviklingen især på den sydlige halvkugle. De kraftige stigninger, som på nuværende tidspunkt ses på mælke markedet øger risikoen for, at der opstår en boble med risiko for dramatisk fald på priserne, som man så det i 2008/09. Derfor skal den angivne mælkepris for 2012 anvendes med varsomhed.

Købspriser

2010 bød på kraftigt stigende *kornpriser* på grund af tørke og brande i Østeuropa og vejræssigt ugunstige forhold i flere andre regioner. Det har medført et træk på lagrene. I 2011 forventes korn- og foderpriserne generelt at forblive på et forholdsvis højt niveau. I 2012 forventes korn- og foderpriserne at falde tilbage på et mere gennemsnitligt niveau. Prisen på *sojaskrå* og *rops* forventes dog at forblive høje. Samlet set ventes foderomkostningerne at holde et stabilt niveau i 2011 og 2012.

Prisen på *kunstgødning* ventes at holde det nuværende forholdsvis høje niveau i både 2011 og 2012. Det skyldes en forventet fortsat høj efterspørgsel og uændret høje energipriser. Herefter forventes et fald i takt med kornpriserne og øget produktion af gødning.

Priserne på *bekæmpelsesmidler, reparation og vedligeholdelse* samt *tjenesteydelser* forventes generelt at følge den almindelige prisudvikling i prognoseperioden. Der hersker stor geopolitisk usikkerhed om *energi-priserne*. Prognosen bygger på en gradvis normalisering i løbet af 2012.

Renter

Verdensøkonomien har efterhånden overvundet den økonomiske krise med lav vækst og inflation. Efter en opblomstring i væksten, går vi nu ind i en periode med mere moderat vækst, som dæmpes af høje gældsni-veauer i en række lande, fortsat begrænset tillid til økonomiens robusthed blandt forbrugerne samt høje og ustabile energipriser. Der er ingen særlig risiko for høj inflation, om end råvarepriserne har ført til en midlertidig stigning.

Med udsigt til mere moderat vækst og midlertidigt inflationspres har renten passeret bunden, og der er udsigt til yderligere rentestigninger i løbet af prognoseperioden. De ventede rentestigninger er dog små og vil strække sig over en længere periode. Rentestigningerne er først og fremmest udtryk for en normalisering af rentemarkedet efter et par år med ekstremt lave renter.

Tabel 10 viser, hvilke renteniveauer prognosen bygger på.

TABEL 10: RENTER INKL. BIDRAG MV.

	2010*	2011*	2012*
Realkredit, fast, dkr.	5,05	5,45	5,55
Realkredit, flex, dkr.	2,30	2,50	3,45
Realkredit, fast, euro	4,95	5,40	5,50
Realkredit, flex, euro	2,10	2,40	3,35
Finanslån, valuta	1,85	2,10	3,25
Kassekredit, dkr.	6,20	6,65	7,45
Banklån, dkr	4,35	4,70	5,25

* Prognose fra Videncentret for Landbrug samt Landbrug & Fødevarer

Udviklingen på de finansielle markeder vil på kort- og mellemlangt sigt fortsat være præget af et usikkert konjunktur- og inflationsbillede, og det kan fra tid til anden påvirke rentemarkedet.

Datamateriale

Resultaterne er vejede, så de er repræsentative for alle heltids konventionelle malkekvægsbedrifter (over 1665 normtimer) med henholdsvis 80 -160 årskøer og 240 -320 årskøer landbruget i henhold til den seneste landbrugstælling fra Danmarks Statistik. I gruppen med 80-160 årskøer indgår der 863 bedrifter i analysen, hvis resultater er vejete op til 1.290 bedrifter, der var i denne gruppe i 2009. I gruppen med 240-320 årskøer indgår, der 112 bedrifter, hvis resultater er vejete op til 169 bedrifter. Årsrapporten skal derudover indeholde privatøkonomiske data før at bedrifterne er taget med i datagrundlaget.

Indkomstprognoserne for 2010, 2011 og 2012 er lavet på baggrund af regnskaberne i DLBR's regnskabsdatabase samt prognoser for salgs- og købspriser, hvor baggrunden for prognoserne fremgår af Landbrug & Fødevarers publikation "Konjunkturnotat – Prisudvikling for landbrugets salgsprodukter og driftsmidler".

"Alle bedrifter": Inkluderer alle bedrifter over 10 ha. eller med et standard-dækningsbidrag over 60.000 kr.

VIDENCENTRET FOR LANDBRUG

ØKONOMI

Agro Food Park 15

Skejby

DK-8200 Århus N

T +45 8740 5000

F +45 8740 5010

W vfl.dk

